ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ PIETER VERLOREN VAN THEMAAT ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 23 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1984 [1]

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Το αντικείμενο της διαφοράς και το ιστορικό της

Στην παρούσα υπόθεση ο Forcheri ζητεί:

α) να υποχρεωθεί η Επιτροπή να λάβει όλα τα επιβαλλόμενα μέτρα για την πλήρη επαναφορά κατά 100 %, αναδρομικά από την 1η Φεβρουαρίου 1982, της μετατρεψιμότητας των αποδοχών του προσφεύγοντος, που η Επιτροπή του καταβάλλει σε μετατρέψιμα βελγικά φράγκα, και

β) να ακυρωθεί η σιωπηρή απορριπτική απόφαση επί της διοικητικής ενστάσεως που υπέβαλε ο προσφεύγων στις 29 Ιουλίου 1982 και, εφόσον είναι αναγκαίο, να ακυρωθεί η σιωπηρή απορριπτική απόφαση επί της αιτήσεώς του για αρωγή που υπέβαλε στις 8 Φεβρουαρίου 1982.

Ως γνωστό το ιστορικό της προσφυγής χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη δύο αγορών συναλλάγματος που υφίστανται στο Βέλγιο, δηλαδή από την ελεύθερη και τη ρυθμιζόμενη αγορά. Δεδομένου ότι η τιμή συναλλάγματος που ίσχυε στη ρυθμιζόμενη αγορά ήταν συνήθως υψηλότερη από εκείνη της ελεύθερης αγοράς, η διπλή αγορά επέτρεπε τη διενέργεια πράξεων πρόκρισης νομισματικής συναλλαγής [arbitrage], κατά το υπό κρίση χρονικό διάστημα από τους δικαιούχους ειδικών μετατρέψιμων λογαριασμών συναλλάγματος (ανάλογα με τις τιμές της ρυθμιζόμενης αγοράς). Προς το σκοπό αυτό προέβαιναν στην αγορά ξένων νομισμάτων με βάση την υψηλότερη τιμή συναλλάγματος του βελγικού φράγκου στη ρυθμιζόμενη αγορά. Στη συνέχεια τα νομίσματα αυτά μεταπωλούνταν στην ελεύθερη αγορά έναντι υψηλότερου ποσού σε βελγικά φράγκα. Προκειμένου να θέσει τέρμα στην εν λόγω ανάρμοστη χρήση των ειδικών μετατρέψιμων λογαριασμών, το Institut belgo-luxembourgeois du change (IBLC) [επιτροπή συναλλάγματος Βελγίου και Λουξεμβούργου] επέφερε τροποποίηση στις διευκολύνσεις που ίσχυαν για τους υπαλλήλους των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων που δεν είχαν την ιθαγένεια Βελγίου ή Λουξεμβούργου. Η τροποποίηση συνίστατο στο γεγονός ότι εφεξής και εφόσον δεν υπήρχε ειδική άδεια, μόνο το 25 % των καταβαλλόμενων στους υπαλλήλους αμοιβών ήταν δυνατό να χρησιμοποιηθεί για την αγορά ξένων νομισμάτων στη ρυθμιζόμενη αγορά. Το γεγονός αυτό είχε ως αποτέλεσμα τον προφανή περιορισμό της ελευθερίας των ενδιαφερόμενων υπαλλήλων να καταναλίσκουν το μισθό τους εκτός του εδάφους της οικονομικής ένωσης Βελγίου-Λουξεμβούργου, κάνοντας χρήση της ρυθμιζόμενης αγοράς. Μετά από πολυάριθμες αιτήσεις για αρωγή και διοικητικές ενστάσεις, τα κοινοτικά όργανα προέβησαν σε διαβήματα προς το IBLC, προκειμένου να αποκατασταθεί η δυνατότητα των υπαλλήλων που δεν ήταν υπήκοοι Βελγίου ή Λουξεμβούργου να καταθέτουν το σύνολο των αποδοχών τους και των λοιπών αποζημιώσεων σε ειδικό μετατρέψιμο λογαριασμό. Υπό τις περιστάσεις αυτές, το IBLC δημοσίευσε την 1η Ιουνίου 1982 εγκύκλιο, σύμφωνα με την οποία οι ενδιαφερόμενοι υπάλληλοι επανακτούσαν πράγματι την εν λόγω δυνατότητα. Πάντως, ετίθετο η προϋπόθεση ότι το όργανο στο οποίο υπηρετεί ο υπάλληλος προσυπογράφει δήλωση, με την οποία ο δικαιούχος του λογαριασμού αναγνωρίζει ότι έλαβε γνώση ότι φέρει την «υποχρέωση να λαμβάνει τις αποδοχές

1 — Μετάφραση από τα ολλανδικά.

του είτε με πίστωση μετατρέψιμου λογαριασμού είτε σε ξένα νομίσματα που πρέπει να κατατίθενται υποχρεωτικά εντός οκτώ ημερών σε εγκεκριμένη τράπεζα με τιμή της ρυθμιζόμενης αγοράς». Επιπλέον, ο δικαιούχος του λογαριασμού όφειλε να αναλάβει την υποχρέωση να μην προβαίνει κυρίως σε «οποιεσδήποτε πράξεις, οι οποίες αποβλέπουν στην καταστρατήγηση των εν λόγω διατάξεων, όπως η πρόκριση νομισματικής συναλλαγής, δηλαδή η αγορά ξένων νομισμάτων στη ρυθμιζόμενη αγορά ή μεταφορά ποσών σε μετατρέψιμους λογαριασμούς συναλλάγματος προς το σκοπό δημιουργίας μέσων πληρωμής που προορίζονται για την κάλυψη τρεχουσών δαπανών στην UEBL».

Η ρύθμιση που θέσπισε το IBLC στις 21 Δεκεμβρίου 1981 ώθησε τον Forcheri να υποβάλει στις 8 Φεβρουαρίου 1982 στην Επιτροπή αίτηση για αρωγή βάσει του άρθρου 24 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων. Στην εν λόγω αίτηση δεν δόθηκε απάντηση.

Στη συνέχεια, στις 29 Ιουλίου 1982, ο προσφεύγων υπέβαλε στην Επιτροπή ένσταση κατά το άρθρο 90, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, επειδή η Επιτροπή δεν είχε δώσει ικανοποιητική συνέχεια στην προγενέστερη αίτησή του για αρωγή και επειδή επιπλέον έκρινε ότι η εγκύκλιος της 1ης Ιουνίου 1982 του IBLC ήταν απαράδεκτη. Επειδή και η ένστασή του αυτή έμεινε αναπάντητη, ο Forcheri άσκησε στις 23 Φεβρουαρίου 1983 την παρούσα προσφυγή. Σχετικά με τις παρεμβάσεις υπέρ των δύο διαδίκων, περιορίζομαι εδώ να παραπέμψω στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Με την παρέμβασή της υπέρ της Επιτροπής, η βελγική κυβέρνηση συνέβαλε ιδιαίτερα στην κατά τρόπο σημαντικό αποσαφήνιση της λειτουργίας του συναλλαγματικού συστήματος Βελγίου-Λουξεμβούργου και των περιστάσεων υπό τις οποίες θεσπίστηκαν στο πλαίσιο αυτό ειδικές ρυθμίσεις έναντι των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

2. Ο προβαλλόμενος λόγος

Προς υποστήριξη των αιτημάτων του που έχω ήδη αναφέρει, ο προσφεύγων προβάλλει ένα μοναδικό λόγο, ο οποίος συνίσταται στην κακή εκτίμηση ή παράβαση των ακόλουθων διατάξεων:

α) της Συνθήκης ΕΟΚ, και ειδικότερα των άρθρων 67 και 169,

β) του Πρωτοκόλλου περί προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (εφεξής αποκαλούμενου «του Πρωτοκόλλου», και ειδικότερα του άρθρου 12, περίπτωση γ,

γ) της πρώτης οδηγίας του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 1980, περί της εφαρμογής του άρθρου 67 της Συνθήκης ΕΟΚ (ΕΕ ειδ. έκδ. τομ. 10/001, σ. 4), όπως τροποποιήθηκε από τη δεύτερη οδηγία του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1962 (ΕΕ ειδ. έκδ. τομ. 10/001, σ. 16), και ειδικότερα του άρθρου 1,

δ) του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, και ειδικότερα του άρθρου 24, καθώς και του άρθρου 17 του παραρτήματος VII, και

ε) των γενικών αρχών του δικαίου, ειδικότερα δε των αρχών της ισότητας και της διανεμητικής δικαιοσύνης, καθώς και της υποχρέωσης αρωγής.

Κατ' εμέ, η εμπεριστατωμένη εξέταση των σημείων α) και γ) του λόγου που προβάλλει ο προσφεύγων δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον. Αρμόδιες προφανώς να λάβουν τα εν λόγω μέτρα είναι οι βελγικές αρχές. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, γίνεται δεκτό (βλέπε υπόθεση 48/65, Lütticke, Jurispr. 1966, σ. 28) ότι οι υπάλληλοι της Επιτροπής δεν μπορούν να ζητήσουν από το Δικαστήριο να υποχρεώσει την πρώτη να ασκήσει την εξουσία που της ανατέθηκε από το άρθρο 169 της Συνθήκης ΕΟΚ, προκειμένου να θέσει τέρμα σε προβαλλόμενες παραβάσεις του κοινοτικού δικαίου. Για το λόγο αυτό άλλωστε, κατά τη συνεδρίαση, ο προσφεύγων

υποστήριξε εύλογα ότι στην πραγματικότητα μόνο τα σημεία 6) και δ) είναι αποφασιστικής σημασίας. *Τα σημεία α) και γ) του λόγου του προσφεύγοντος πρέπει να απορριφθούν, χωρίς να απαιτείται να αναλυθεί το ζήτημα αν ο προσφεύγων απέδειξε επαρκώς ότι συντρέχουν οι αναφερόμενες με τα εν λόγω σημεία παραβάσεις της Συνθήκης.*

3. Το παραδεκτό της προσφυγής

Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί το παραδεκτό της προσφυγής, μολονότι υπογραμμίζει εύλογα ότι δεν είναι δυνατό να γίνει δεκτό το πρώτο από τα διατυπούμενα αιτήματα. Πράγματι, το κοινοτικό δίκαιο δεν παρέχει στο Δικαστήριο την ευχέρεια να απευθύνει προς την Επιτροπή παρόμοιες διαταγές. *Κατά συνέπεια, το αίτημα αυτό πρέπει να απορριφθεί.*

Όσον αφορά το δεύτερο από τα αιτήματα του προσφεύγοντος, δεν βλέπω λόγους, ώστε να προτείνω την αυτεπάγγελτη κήρυξη της προσφυγής ως απαράδεκτης. Είναι βέβαιο ότι οι περιορισμοί στην ελεύθερη μετατροπή των αποδοχών σε ξένα νομίσματα με βάση τις τιμές που ισχύουν στη ρυθμιζόμενη αγορά, όπως προκύπτει από την απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 1981, θίγουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος. Άρα, ο τελευταίος μπορεί να θεωρήσει ότι η σιωπηρή απορριπτική απόφαση επί της αιτήσεώς του για αρωγή κατά το άρθρο 24 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης επίσης τον θίγει. Περισσότερο αμφίβολο φαίνεται να είναι το αν η σιωπηρή απορριπτική απόφαση επί της ενστάσεως που υποβλήθηκε κατά του προτεινόμενου με την εγκύκλιο της 1ης Ιουνίου 1982 νέου συστήματος θίγει επίσης τα συμφέροντά του, αυτό όμως μπορεί να αποδειχθεί, εφόσον χρειαστεί, μόνο μετά από εξέταση της ουσίας. Σε τελευταία ανάλυση, η διοικητική ένσταση πρέπει περαιτέρω να θεωρηθεί ως συνέχεια της προβλεπόμενης από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης αίτησης για αρωγή, της 8ης Φεβρουαρίου 1982, η οποία πρέπει να θεωρηθεί ως παραδεκτή. Τέλος, από το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο φαίνεται κατά τρόπο αρκούντως σαφή κατά ποίων αποφάσεων της Επιτροπής, σύμφωνα με τα άρθρα 90 και 91 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, στρέφεται ειδικότερα η προσφυγή. Οι εν λόγω αποφάσεις αφορούν την προβαλλόμενη απόρριψη της αίτησης για αρωγή βάσει του άρθρου 24 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων και της ένστασης δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης που υποβλήθηκε συνεπεία της πρώτης.

Για το λόγο αυτό, έρχομαι τώρα να εξετάσω την ουσία των σημείων 6), δ) και ε) του προβαλλόμενου από τον προσφεύγοντα λόγου, που συνδέονται στενά μεταξύ τους.

4. Επί της ουσίας

4.1. Η υποχρέωση για αρωγή βάσει του άρθρου 24 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων

Επειδή, όπως έχω ήδη αναφέρει, ο προσφεύγων προσάπτει ιδίως στην Επιτροπή ότι δεν του παρέσχε την αιτηθείσα αρωγή, θεωρώ καταρχάς χρήσιμο να διατυπώσω ορισμένες παρατηρήσεις ως προς τη φύση και το περιεχόμενο της υποχρέωσης για αρωγή.

Κατά τη συνεδρίαση, ο προσφεύγων παρατήρησε εύλογα για μια ακόμη φορά ότι το άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης υποχρεώνει τους ενδιαφερόμενους υπαλλήλους να αναφέρουν αμέσως στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή οποτεδήποτε αμφισβητούνται τα απονεμόμενα από το Πρωτόκολλο προνόμια και οι ασυλίες. Τόσο η εν λόγω υποχρέωση όσο και η θέση του άρθρου 24 αμέσως μετά από το άρθρο 23, καθώς επίσης και η διάταξη του άρθρου 24 οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η υποχρέωση για αρωγή που προβλέπει το άρθρο 24 αφορά μεταξύ άλλων τις παραβιάσεις του Πρωτοκόλλου από το οικείο κράτος μέλος. Πάντως, προκειμένου να καθοριστεί η έκταση της υποχρέωσης για αρωγή, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η πρώτη πρόταση του άρθρου 23. Η πρώτη πρόταση υπογραμ-

μίζει για μια ακόμη φορά (όπως προκύπτει επίσης και από το άρθρο 18 του ίδιου του Πρωτοκόλλου) ότι «τα προνόμια και οι ασυλίες, των οποίων απολαύουν οι υπάλληλοι, απονέμονται αποκλειστικά προς το συμφέρον των Κοινοτήτων». Ευθύς εξαρχής επιθυμώ να συναγάγω ότι η Επιτροπή δεν είναι υποχρεωμένη να παράσχει αρωγή και στην περίπτωση κατά την οποία περιορίζεται η ελευθερία των υπαλλήλων της να διενεργούν «πράξεις πρόκρισης νομισματικής συναλλαγής». Παρόμοια περιοριστικά μέτρα δεν είναι δυνατόν να θεωρηθούν ότι θίγουν τα συμφέροντα των Κοινοτήτων. *Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί η προσφυγή κατά το μέρος που αφορά την υποχρέωση να μη διενεργούνται τέτοιας φύσεως πράξεις πρόκρισης νομισματικής συναλλαγής.* Το συμφέρον των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων δεν είναι δυνατόν να απαιτεί οιαδήποτε ελευθερία υπό την έννοια αυτή για τους υπαλλήλους τους.

Δεύτερον, είναι σαφές ότι η υποχρέωση αρωγής συνεπάγεται για τα όργανα μόνο την υποχρέωση αρωγής του υπαλλήλου σε διαφορές είτε παρεμβαίνοντας ενώπιον των οικείων εθνικών αρχών για το σύνολο των υπαλλήλων που βρίσκονται υπό τις αυτές περιστάσεις, είτε παρέχοντάς τους αρωγή σε περίπτωση ατομικής δίκης. Στην προκειμένη περίπτωση δεν αμφισβητείται ότι η Επιτροπή μετά από συμφωνία με τα άλλα όργανα επέλεξε την πρώτη λύση μετά τη θέσπιση της ρύθμισης της 21ης Δεκεμβρίου 1981, γεγονός που οδήγησε στη δεύτερη ρύθμιση της 1ης Ιουνίου 1982.

Τρίτον, όπως προκύπτει σαφώς κατ' εμέ από το κείμενο του άρθρου 24, η υποχρέωση αρωγής αυτή καθεαυτή δεν μπορεί να περιλαμβάνει υποχρέωση για άσκηση προσφυγής δυνάμει του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΟΚ κατά του οικείου κράτους μέλους. Εδώ πρόκειται προφανώς για εναλλακτική λύση που, σε περίπτωση δίκης ενώπιον εθνικού δικαστηρίου, είναι δυνατό να δώσει λαβή για προδικαστικά ερωτήματα του εθνικού δικαστηρίου προς το Δικαστήριο και συνεπώς να καταλήξει σε απόφαση του Δικαστηρίου ως προς το αν συμβιβάζονται τα επίδικα εθνικά μέτρα με το Πρωτόκολλο και ενδεχομένως με άλλες αρχές του κοινοτικού δικαίου. Δεδομένου ότι ο προσφεύγων δεν άσκησε προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου εθνικού δικαστηρίου, σύμφωνα με μία από τις δυνατότητες των οποίων έγινε επίκληση σχετικά κατά τη συνεδρίαση, δεν συντρέχει περίπτωση εξέτασης στην προκειμένη περίπτωση του σημείου αυτού.

Τέλος, η Επιτροπή υπογράμμισε εύλογα ότι το άρθρο 24 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης δεν είναι δυνατό να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιβάλλει την υποχρέωση προς επίτευξη αποτελέσματος. Η παρεχόμενη αρωγή δεν είναι δυνατόν στην πραγματικότητα να εγγυάται συγκεκριμένο αποτέλεσμα.

Στο βαθμό που είναι αναγκαίο, προτίθεμαι να εξετάσω χωριστά το ερώτημα αν και σε ποιο βαθμό ορισμένα μέρη της ρύθμισης της 1ης Ιουνίου 1982 είναι επίσης δυνατόν να θίξουν συμφέροντα των Κοινοτήτων, ώστε να συντρέχει η υποχρέωση για αρωγή.

4.2. Η σημασία του άρθρου 12, περίπτωση γ), του πρωτοκόλλου

Σχετικά με το άρθρο 12, περίπτωση γ), του Πρωτοκόλλου δεν υπάρχει ούτε νομολογία, ούτε προφανώς ομοιόμορφη πρακτική των κρατών επ' αυτού. Πάντως, κατ' εμέ είναι δυνατό να προσδιοριστεί η σημασία της διάταξης αυτής, λαμβάνοντας, αφενός, υπόψη τη διατύπωσή του και, αφετέρου, εκείνη του άρθρου 18 του Πρωτοκόλλου που έχει ήδη αναφερθεί. Το εν λόγω άρθρο προβλέπει ότι «τα προνόμια, οι ασυλίες και οι διευκολύνσεις παρέχονται στους υπαλλήλους και το λοιπό προσωπικό των Κοινοτήτων αποκλειστικώς προς το συμφέρον των Κοινοτήτων».

Μολονότι, στο άρθρο 12, περίπτωση γ), γίνεται λόγος για «διευκολύνσεις που αναγνωρίζονται από την καθιερωμένη πρακτική στους υπαλλήλους των διεθνών οργανισμών» όσον αφορά τις νομισματικές ρυθμίσεις ή τις ρυθμίσεις περί συναλλάγματος, η επιχειρηματολογία που ανέπτυξε επ'

αυτού επικουρικά ο προσφεύχων, σύμφωνα με την οποία το εν λόγω κριτήριο δεν είναι δυνατό καταρχήν να παραπέμπει στις πρακτικές του οικείου κράτους μέλους, νομίζω ότι είναι ανακριβές. Πράγματι το εν λόγω κράτος μέλος είναι δυνατό να έχει θεσπίσει για *όλους* τους διεθνείς οργανισμούς που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός του περιοριστικές ρυθμίσεις, δυνάμενες να θίξουν σοβαρά τη λειτουργία των εν λόγω οργανισμών και σαφώς αποκλίνουσες από τη διεθνή πρακτική. Συντασσόμενος με την άποψη της Επιτροπής, θεωρώ καταρχάς ότι η μορφή αυτή διατάξεων, η οποία έγινε συνήθης μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, αφορά ιδίως τους ποσοτικούς περιορισμούς για τη μεταφορά μισθών και άλλων αποζημιώσεων στην αλλοδαπή (ή μέτρα ισοδύναμου αποτελέσματος), οι οποίοι είναι δυνατόν να περιορίζουν σοβαρά τη δυνατότητα των οικείων οργανισμών να προσλαμβάνουν υπαλλήλους που έχουν ιθαγένεια άλλη εκτός από εκείνη του κράτους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο οργανισμός. Συμφωνώ με την άποψη της Επιτροπής ότι η διάταξη αυτή δεν περιλαμβάνει καμία εγγύηση οιασδήποτε μορφής για την τιμή συναλλάγματος. Άλλωστε, ο προσφεύγων δεν κατόρθωσε να μας πείσει ότι επί του τελευταίου αυτού σημείου υφίσταται επαρκώς σαφής διεθνής πρακτική υπέρ της αντίθετης άποψης. Ειδικότερα, ο προσφεύγων δεν είναι δυνατόν να επικαλείται προς όφελός του την πρακτική σχετικά με την ισότητα αμοιβών των υπαλλήλων διεθνών οργανισμών και διπλωματών. Το γεγονός ότι η υπ' αυτή την έννοια ισότητα των αμοιβών δεν ανευρίσκει έρεισμα στο κείμενο της εν λόγω διάταξης δεν μπορεί κατ' εμέ να αποτελέσει εμπόδιο για την εφαρμογή του κριτηρίου αυτού υπό τον όρο ότι έχει πράγματι αποδειχθεί η ύπαρξη διεθνούς πρακτικής. Πάντως, το γεγονός ότι τα όργανα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων υπέχουν την υποχρέωση να καταβάλλουν τις αποδοχές του προσωπικού τους στο νόμισμα του κράτους στο οποίο το τελευταίο ασκεί τα καθήκοντά του (βλέπε άρθρο 63, παράγραφος 1, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων και άρθρο 17, παράγραφος 1, του παραρτήματος VII του ίδιου κανονισμού), σε αντίθεση με τις ξένες διπλωματικές αντιπροσωπείες, νομίζω — όπως εύλογα υπογράμμισε η Επιτροπή — ότι συνιστά αποφασιστικής σημασίας επιχείρημα κατά της εν λόγω ισότητας των αμοιβών.

Συμφωνώ με τον προσφεύγοντα ως προς το ότι το διεθνές περιβάλλον, στο πλαίσιο του οποίου πρέπει καταρχήν να ερμηνεύονται οι «αναγνωρισμένες διευκολύνσεις», δεν πρέπει να σημαίνει κυρίως την πρακτική του οικείου κράτους μέλους. Πάντως στο σημείο αυτό είναι αναμφισβήτητο ότι το Βέλγιο εφαρμόζει την ίδια ρύθμιση στους άλλους διεθνείς οργανισμούς που είναι εγκατεστημένοι στο βελγικό έδαφος. Δεν νομίζω ότι είναι αποφασιστικής σημασίας το επιχείρημα του προσφεύγοντος, σύμφωνα με το οποίο πριν από τις 21 Δεκεμβρίου 1981 στο Βέλγιο εφαρμοζόταν διαφορετικό καθεστώς για τους υπαλλήλους των διεθνών οργανισμών. Το άρθρο 12, περίπτωση γ), δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι απαγορεύει στα κράτη μέλη να προσαρμόζουν τις νομισματικής ή συναλλαγματικής φύσεως ρυθμίσεις τους σε μεταβαλλόμενες περιστάσεις ή στην επέλευση νέων γεγονότων.

Περαιτέρω, δεν νομίζω ότι μπορεί να γίνει δεκτό το αίτημα του προσφεύγοντος σχετικά με την περισσότερο εμπεριστατωμένη ανάλυση του σημείου ε) του λόγου που επικαλείται, δεδομένου ότι το σημείο αυτό πρέπει να θεωρηθεί ως πληρέστερη ανάπτυξη της προβαλλόμενης παράβασης του άρθρου 12, περίπτωση γ), του Πρωτοκόλλου. Δεν μπορεί να γίνεται λόγος για παραβίαση της αρχής της υπό την έννοια αυτή ισότητας, δεδομένου ότι ο προσφεύγων δεν απέδειξε ότι η διεθνής πρακτική που ισχύει έναντι άλλων διεθνών οργανισμών συνεπάγεται ότι, υπό παρόμοιες περιστάσεις (ιδίως ανάλογου διπλού συστήματος τιμών συναλλάγματος και μιας ανάλογης πρακτικής σχετικά με την καταβολή των μισθών), οι ενδιαφερόμενοι

υπάλληλοι διαθέτουν απόλυτη ελευθερία μεταφοράς μέσω της ρυθμιζόμενης αγοράς συναλλάγματος.

4.3. Η ενόψει των επίδικων ρυθμίσεων υποχρέωση αρωγής στην υπό κρίση περίπτωση

Ύστερα από τις γενικής φύσεως παρατηρήσεις που προηγήθηκαν σχετικά με το άρθρο 24 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης και το άρθρο 12, περίπτωση γ), του Πρωτοκόλλου, έρχομαι τώρα στην εξέταση του ζητήματος κατά πόσον ο προσφεύγων ισχυρίζεται ορθά ότι η Επιτροπή στην προκειμένη περίπτωση δεν εξεπλήρωσε την υποχρέωσή της για αρωγή.

Από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι μετά από πολυάριθμες ενστάσεις και αιτήσεις για αρωγή που αφορούσαν τη ρύθμιση της 21ης Δεκεμβρίου 1981, η Επιτροπή προέβη στα αναγκαία διαβήματα, προκειμένου να επιτύχει την τροποποίηση της επίδικης ρύθμισης. Επ' ευκαιρία, ο προσφεύγων υποστηρίζει αποκλειστικά ότι η ρύθμιση της 1ης Ιουνίου 1982, αποτέλεσμα των εν λόγω διαβημάτων, εξακολουθεί να μην είναι ικανοποιητική.

Όπως έχω ήδη παρατηρήσει ούτε το άρθρο 12, περίπτωση γ), του Πρωτοκόλλου ούτε ο κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης προστατεύουν τους υπαλλήλους από τη θέσπιση νομισματικής ή συναλλαγματικής φύσεως διατάξεων που θίγουν κατά πολύ τα προσωπικά τους συμφέροντα όχι όμως και τα συμφέροντα των κοινοτικών οργάνων. Για το λόγο αυτό η υποχρέωση αρωγής της Επιτροπής σε καμία περίπτωση δεν σημαίνει ότι η τελευταία υποχρεώνεται να συνεργαστεί, προκειμένου να αποκατασταθεί η δυνατότητα διενέργειας πράξεων πρόκρισης νομισματικής συναλλαγής, όπως αυτές που περιγράφηκαν παραπάνω.

Απομένουν να εξεταστούν:

α) η δήλωση στην οποία οφείλει να προβεί ο υπάλληλος, σύμφωνα με την οποία αναγνωρίζει ότι φέρει «την υποχρέωση να λαμβάνει τις αποδοχές του είτε με πίστωση μετατρέψιμου λογαριασμού είτε σε ξένα νομίσματα που πρέπει να κατατίθενται υποχρεωτικά εντός οκτώ ημερών σε εγκεκριμένη τράπεζα με τιμή της ρυθμιζόμενης αγοράς» και

6) η με πολύ γενικό τρόπο περιγραφείσα δέσμευση που πρέπει να αναλάβει ο υπάλληλος να μην προβαίνει «σε οποιεσδήποτε πράξεις, οι οποίες αποβλέπουν στην καταστρατήγηση των εν λόγω διατάξεων».

Όσον αφορά την περίπτωση α), η Επιτροπή παρατηρεί εύλογα, επικαλούμενη προς τούτο το προαναφερθέν χωρίο του άρθρου 63 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων, ότι δεν πραγματοποιεί καμία πληρωμή αποδοχών σε ξένα νομίσματα στους υπαλλήλους που υπηρετούν στο Βέλγιο ή στο Λουξεμβούργο. Για το λόγο αυτό, το συγκεκριμένο τμήμα της δέσμευσης που οφείλουν να προσυπογράψουν οι υπάλληλοι δεν έχει καμιά πρακτική σημασία για τον προσφεύγοντα. Η άλλη υποχρέωση, σύμφωνα με την οποία ο υπάλληλος λαμβάνει τις αποδοχές του με πίστωση μετατρέψιμου λογαριασμού, δεν είναι λόγω της φύσεώς της δυνατόν να θεωρηθεί ότι ζημιώνει τους υπαλλήλους και τις Κοινότητες.

Όσον αφορά την περίπτωση 6), όπως προκύπτει από ειδικό φύλλο του εντύπου Infor-Rapide της 22ας Ιουνίου 1982, που προσκόμισε ο προσφεύγων στη συνεδρίαση, η χρησιμοποιούμενη διατύπωση, η οποία είναι πράγματι πολύ γενική, αφορά κατ' ουσία αποκλειστικά τις προαναφερθείσες πράξεις πρόκρισης νομισματικής συναλλαγής, όπως επιβεβαιώνουν το έγγραφο του υπουργού οικονομικών και εξωτερικού εμπορίου του Βελγίου, της 30ής Μαρτίου 1982, καθώς και το έγγραφο του IBLC, της 1ης Ιουνίου 1982, τα οποία μνημονεύονται στο εν λόγω έντυπο. Κατ' εμέ, το έγγραφο του αρμόδιου θέλγου υπουργού περιγράφει τις πράξεις πρόκρισης νομισματικής συναλλαγής κατά τρόπο αρκούντως σαφή, ώστε να απαλλάσσει την Επιτροπή από την κατά το άρθρο 24 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης υποχρέωση να προβάλει αντιρρήσεις ως προς την προτεινόμενη ρύθμιση. Η απόφαση του Δικαστηρίου μπορεί

να λάβει υπό σημείωση τις εν λόγω αυθεντικές ερμηνείες. Διαφορετική ερμηνεία επ' αυτού είναι δυνατή μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις κατά τις οποίες, σε αντίθεση με όσα οι υπάλληλοι μπορούν εύλογα να προσδοκούν, οι αρχές Βελγίου ή Λουξεμβούργου αποπειρώνται να επιβάλουν σ' αυτούς υποχρεώσεις, δυνάμενες να θίξουν έμμεσα την καλή λειτουργία των οργάνων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Δεν αμφισβητείται ότι μέχρι σήμερα η Επιτροπή δεν έλαβε καμία συγκεκριμένη καταγγελία προς την κατεύθυνση αυτή. Ο προσφεύγων δεν δίδει εξηγήσεις σχετικά με την παράβαση του άρθρου 17 του παραρτήματος VII του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης στην οποία στηρίζεται το σημείο δ) του προβαλλόμενου λόγου, ώστε να γνωρίζουμε ποιες ακριβώς είναι οι συγκεκριμένες παραβιάσεις τις οποίες προσάπτει σχετικά στην Επιτροπή. Με την παρέμβασή της, η βελγική κυβέρνηση παρατηρεί εύλογα ότι το σημείο α) της απαιτούμενης από τους υπαλλήλους δήλωσης δεν θίγει σε καμία περίπτωση τις δυνατότητες μεταφοράς δυνάμει του άρθρου 17 του παραρτήματος VII του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων.

Κατά συνέπεια, πρέπει επίσης να απορριφθεί το σημείο δ), καθώς και τα συνδεόμενα με αυτό σημεία β) και ε) του μοναδικού λόγου που επικαλείται ο προσφεύγων.

5. Συμπέρασμα

Με βάση την ανάλυση στην οποία επιδόθηκα όσον αφορά το βάσιμο των διαφόρων σημείων των αιτημάτων που διατυπώνει ο προσφεύγων και του μοναδικού λόγου που επικαλείται (όσον αφορά το πρώτο αίτημα βλέπε την παράγραφο 3, όσον αφορά τα σημεία α) και γ) του λόγου βλέπε την παράγραφο 2 και όσον αφορά τα σημεία β), δ) και ε) βλέπε την παράγραφο 4 των προτάσεών μου — οι επιμέρους προτάσεις υπογραμμίζονται κάθε φορά), προτείνω στο Δικαστήριο

5.1. να απορρίψει την προσφυγή,

5.2. να καταδικάσει τον καθένα από τους διαδίκους και τους παρεμβαίνοντες να φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.